

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Petry Weissové a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobkyně: **Y. A.**, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 4. 2019, č. j. CPR-7495-6/ČJ-2019-930310-V243, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 21. 6. 2019, č. j. 45 A 5/2019 - 21,

t a k t o :

- I. Žalobkyni **se ustanovuje** zástupcem pro řízení o kasační stížnosti Mgr. Bc. Filip Schmidt, LL.M., advokát, se sídlem Ovenecká 78/33, Praha.
- II. Soud **v y z ý v á** žalobkyni, aby ve **lhůtě jednoho měsíce** od doručení tohoto usnesení doplnila kasační stížnost ze dne 8. 7. 2019 o důvody, pro které napadá v záhlaví označený rozsudek krajského soudu.
- III. Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

Odůvodnění:

I.

[1] Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje, Odbor cizinecké policie (dále jen „správní orgán prvního stupně“), uložila rozhodnutím ze dne 17. 1. 2019, č. j. KRPP-6379-17/ČJ-2019-030022, žalobkyni správní vyhoštění a stanovila dobu, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie v délce 5 let.

[2] Žalovaná shora uvedeným rozhodnutím zamítla odvolání žalobkyně a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrdila.

[3] Žalobkyně napadla rozhodnutí žalované žalobou u Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“), který ji zamítl v záhlaví specifikovaným rozsudkem.

[4] Proti tomuto rozsudku nyní žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) brojí blanketní kasační stížností, jejíž součástí učinila i návrh na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti a návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[5] Návrh na ustanovení zástupce stěžovatelka zdůvodnila tím, že se neorientuje v českém právním řádu a nemá dostatečné finanční prostředky k hrazení zástupce z vlastních zdrojů. Konkrétně požádala o ustanovení zástupce z advokátní kanceláře Radil & Schmidt, s.r.o., se sídlem Oveňská 78/33, Praha, neboť je jí známo, že se věnují problematice azylu a cizineckého práva a jsou schopni zajistit dostatečnou úroveň ochrany jejích práv.

[6] Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. může předseda senátu navrhopateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Z citace uvedeného zákonného ustanovení vyplývá, že stěžovatelce lze ustanovit zástupce tehdy, jestliže jsou kumulativně splněny dvě podmínky: 1) stěžovatelka splňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků a 2) ustanovení zástupce je nezbytně třeba k ochraně jejích práv.

[7] V posuzovaném případě se jedná o řízení ve věci správního vyhoštění, které je podle § 11 odst. 2 písm. i) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích (dále jen „zákon o soudních poplatcích“) ve spojení s § 11 odst. 3 písm. e) téhož zákona osvobozeno od soudních poplatků. Nejvyšší správní soud však v rozsudku ze dne 24. 8. 2011, č. j. 4 Azs 22/2011 - 46, dovedil, že skutečnost, že je řízení osvobozeno od soudních poplatků podle zákona o soudních poplatcích, sama o sobě neznamená bez dalšího splnění jedné z podmínek pro ustanovení zástupce podle § 35 odst. 10 s. ř. s. Soud je povinen zkoumat, zda jsou u stěžovatele splněny podmínky pro osobní osvobození od soudních poplatků stanovené v § 36 odst. 3 s. ř. s. (tj. nedostatek prostředků) i v případech, kdy se k řízení váže věcné osvobození od soudních poplatků.

[8] Nejvyšší správní soud spolu s návrhem na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti obdržel od stěžovatelky vyplněný formulář „*Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce*“ obsahující typové okruhy informací rozhodných pro posouzení návrhu. Plyne z něj, že stěžovatelka je svobodná, v současnosti není zaměstnaná, nemá žádný majetek větší hodnoty, nedisponuje žádnými finančními prostředky a nemá žádné příjmy, od 13. 1. 2019 do 2. 7. 2019 byla zajištěna v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová, disponuje výjezdním příkazem s datem 12. 7. 2019 a chystá se požádat o mezinárodní ochranu v České republice.

[9] Na základě shora uvedeného Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že jsou splněny předpoklady pro osobní osvobození od soudních poplatků. Kasační stížnost také nelze považovat za zjevně neúspěšný návrh, stěžovatelka ji podala v zákonem stanovené lhůtě a není zde ani žádný z důvodů nepřipustnosti kasační stížnosti podle § 104 s. ř. s. První podmínka pro ustanovení zástupce ve smyslu § 35 odst. 10 s. ř. s. je tedy splněna.

[10] Řízení o kasační stížnosti je specifické potud, že zastoupení advokátem je podmínkou řízení o kasační stížnosti podle § 105 odst. 2 s. ř. s. Při posuzování návrhu účastníka na ustanovení zástupce tudíž není třeba zabývat se zjišťováním druhé podmínky uvedené v § 35 odst. 10 s. ř. s., jelikož ta je splněna již z povahy věci.

pokračování

[11] Nejvyšší správní soud proto vyhověl návrhu stěžovatelky a ustanovil jí zástupcem Mgr. Bc. Filipa Schmidta, LL.M., advokáta, se sídlem Ověnecká 78/33, Praha 7. Při výběru konkrétní osoby zástupce k ustanovení pro řízení o kasační stížnosti vycházel Nejvyšší správní soud ze skutečnosti, že stěžovatelka žádala, aby jí jako zástupce byla ustanovena „AK Radil & Schmidt“, neboť „je jí známo, že se „uvedené problematice věnuje a má za to, že její práva budou řádně hájena.“ Zástupcem stěžovatelky však musí být konkrétní advokát, nikoliv celá advokátní kancelář, proto Nejvyšší správní soud ustanovil stěžovatelce zástupcem společníka této advokátní kanceláře, který jako svou specializaci mimo jiné uvádí též „cizinecké právo, azylové právo“.

II.

[12] Podle § 106 odst. 1 s. ř. s. musí stěžovatelka v kasační stížnosti uvést, z jakého důvodu napadá rozhodnutí krajského soudu. Kasační stížnost lze totiž podat toliko z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. Formulace konkrétních důvodů (kasačních námitek) je nezbytným předpokladem perfektní kasační stížnosti, neboť stěžovatelka prostřednictvím námitek vymezí okruh přezkumu rozhodnutí krajského soudu ze strany Nejvyššího správního soudu, který je uplatněnými důvody vázán (§ 109 odst. 3 s. ř. s.). Kasační stížnost, jež neobsahuje žádné námitky, nelze ve svém důsledku projednat.

[13] K formulaci žalobních bodů se podrobně vyjádřil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 – 58, v němž mj. uvedl: „Žalobce je též povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti.“ Tyto závěry rozšířeného senátu lze plně vztáhnout i na formulaci důvodů kasační stížnosti s tím, že důvody musí směřovat proti rozhodnutí krajského soudu, neboť podstatou řízení o kasační stížnosti je přezkum soudního rozhodnutí (§ 102 s. ř. s.).

[14] Tvrzení stěžovatelky obsažená v kasační stížnosti ze dne 8. 7. 2019 nelze v tomto ohledu považovat za dostatečně konkrétní, aby je bylo možno považovat za kasační námitky.

[15] S ohledem na výše uvedené nesplňuje kasační stížnost všechny náležitosti podle § 106 odst. 1 s. ř. s. V tomto případě je povinností soudu vyzvat stěžovatelku k odstranění nedostatků kasační stížnosti, spočívajících v absenci důvodů stížnosti. Stěžovatelka je povinna kasační stížnost doplnit ve lhůtě jednoho měsíce od doručení tohoto usnesení (§ 106 odst. 3 s. ř. s.).

III.

[16] Součástí kasační stížnosti stěžovatelka učinila i návrh na přiznání odkladného účinku, neboť má za to, že jsou splněny všechny předpoklady vyplývající z § 73 odst. 2 s. ř. s. Je přesvědčená o tom, že nepřiznáním odkladného účinku by jí vznikla újma jednak tím, že v případě návratu do Nigerijské federativní republiky by jí jako samostatné ženě bez doprovodu hrozilo riziko nelidského a ponižujícího zacházení, tj. mohla by se stát obětí obchodování s lidmi, a jednak tím, že by byla omezeno její právo na přístup

k soudnímu přezkumu. Stěžovatelka dále uvedla, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nezpůsobí žádnou újmu na právech třetích osob a újma, která tudíž hrozí stěžovateli je v každém případě nepoměrně vyšší. Přiznání odkladného účinku nakonec není podle stěžovatelky ani v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Stěžovatelka totiž respektuje zájem státu na tom, aby se na jeho území pohybovaly osoby s platným pobytovým oprávněním, přičemž přiznání odkladného účinku kasační stížnosti není s tímto zájmem v rozporu, protože nijak nevylučuje vycestování stěžovatelky do země původu za situace, kdy by její kasační stížnost nebyla po meritorním přezkoumání shledána důvodnou. Stěžovatelka zdůraznila, že není ve veřejném zájmu umožnit výkon rozhodnutí, jímž by mohlo dojít k porušení mezinárodních závazků včetně základních lidských práv jako je právo na ochranu před nelidským a ponižujícím zacházením, k jehož porušení by mohlo dojít v případě jejího návratu do Nigerijské federativní republiky.

[17] Dne 15. 7. 2019 stěžovatelka doplnila návrh na přiznání odkladného účinku o odborné vyjádření neziskové organizace La Strada ze dne 10. 7. 2019, z něhož vyplývá, že stěžovatelka byla v minulosti obětí obchodování s lidmi.

[18] Žalovaná se k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nevyjádřila.

[19] Nejvyšší správní soud posoudil návrh na přiznání odkladného účinku a dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky pro vyhovění tomuto návrhu podle § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 odst. 1 téhož zákona.

[20] Podle § 107 odst. 1 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. se užije přiměřeně. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. lze přiznat odkladný účinek, *„jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.“*

[21] Důvody možného vzniku nepoměrně větší újmy stěžovatele oproti jiným osobám jsou zásadně individuální, závislé na osobě a situaci stěžovatele. Povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má proto stěžovatel zpravidla poukazem na konkrétní skutkové okolnosti případu. Pokud jde o splnění druhého zákonného předpokladu, tj. že přiznání odkladného účinku není v rozporu s veřejným zájmem, soud vychází z povahy věci, z obsahu spisového materiálu, případně z vyjádření účastníků řízení o kasační stížnosti.

[22] Nejvyšší správní soud nicméně setrvale judikuje, že je-li přezkoumáváno rozhodnutí příslušných správních orgánů o správním vyhoštění, je újma hrozící stěžovateli z jeho výkonu zpravidla zřejmá již ze samotné povahy tohoto rozhodnutí. To platí přinejmenším, pokud jde o zajištění práva na spravedlivý proces a práva na respektování soukromého a rodinného života.

[23] Vyhošťovanému cizinci je tedy obvykle zachována možnost setrvat na území České republiky i po dobu probíhajícího řízení o jeho kasační stížnosti [žaloba ve věci rozhodnutí o vyhoštění cizince má přitom odkladný účinek ex lege, ledaže byl cizinec

pokračování

vyhoštěn z důvodu ohrožení bezpečnosti státu (srov. § 172 odst. 3 zákona o pobytu cizinců)], neboť pro případ, že by byl se svou kasační stížností úspěšný, nelze vyloučit příčinnou souvislost mezi důsledky realizace rozhodnutí o vyhoštění a možným vznikem bezprávné újmy. Takovou újmu lze zásadně považovat za velmi výrazně zasahující právní sféru cizince (stěžovatele), často i s nevratnými důsledky (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014 - 25).

[24] S ohledem na shora uvedené má Nejvyšší správní soud za to, že ve vztahu ke kasační stížnosti stěžovatelky je namístě odkladný účinek přiznat, neboť jinak by stěžovatelka mohla utrpět újmu nikoliv zanedbatelnou. Současně pokládá Nejvyšší správní soud za nepravděpodobné, že by v případě přiznání odkladného účinku kasační stížnosti hrozila újma jiným osobám, jelikož tomu žádné indicie nenasvědčují. Nejvyšší správní soud rovněž neshledal existenci skutečností, pro které by přiznání odkladného účinku bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Bez významu přitom není ani to, že souzená věc musí být soudy řešena přednostně (§ 56 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona), a doba, po kterou budou sistovány účinky napadeného rozsudku (potažmo napadeného rozhodnutí), tak bude jen krátká a shoduje se délkou řízení o kasační stížnosti.

[25] V posuzovaném případě jsou tudíž naplněny všechny shora vymezené podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud proto kasační stížnosti odkladný účinek přiznal.

[26] Závěrem Nejvyšší správní soud připomíná, že usnesení o přiznání či nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti je svou podstatou rozhodnutím předběžné povahy a nelze z něj předjímat budoucí rozhodnutí o věci samé.

[27] Ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly, může Nejvyšší správní soud toto usnesení i bez návrhu zrušit (§ 73 odst. 5 s. ř. s. ve spojení s § 107 odst. 1 téhož zákona).

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

Nevyhoví-li stěžovatelka výzvě uvedené ve výroku II. tohoto usnesení ve stanovené lhůtě, tj. neodstraní-li vady kasační stížnosti a v řízení nebude možno pro tyto nedostatky pokračovat, soud kasační stížnost **o d m í t n e** (§ 37 odst. 5 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 16. srpna 2019

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu